

Cronică evenimente

15 ianuarie: Ziua Culturii naționale la Centrul Eparhial Suceava¹

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, astăzi, 15 ianuarie 2021, la Centrul eparhial Suceava a avut loc conferința organizată cu prilejul *Zilei Culturii Naționale*. Evenimentul a fost transmis live de către Departamentul Media pe pagina de Facebook a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, dar și de partenerii media (Trinitas TV, Doxologia Media, Televiziunea Intermedia Suceava).

Conferința dedicată omagierii personalității poetului național Mihai Eminescu, inițiată de Sectoarele Cultural și Monumente, Patrimoniu și Arhitectură Bisericească ale Centrului eparhial, a debutat cu o rugăciune și cu rostirea cuvântul de bun venit al părintelui Constantin Oprea, consilier cultural. Părintele consilier a prezentat câteva repere privind celebrarea *Culturii Naționale*, anul acesta împlinindu-se 171 ani de la nașterea poetului Mihai Eminescu. Acesta a mai subliniat faptul că patrimoniul spiritual cultural, comoara primită în dar de la moși și strămoși, dar și de la sfinții părinți, oferă o identitate creștină solidă neamului românesc și în zilele noastre.

Moderatorul întâlnirii a fost părintele arhidiacon Vasile M. Demciuc, consilier al Sectorului Monumente, Patrimoniu și Arhitectură Bisericească.

În cadrul evenimentului au susținut prelegeri: conf. univ. dr. Aurel Buzincu, președintele Direcției Județene pentru Cultură și Patrimoniu Suceava; prof. dr. Emanuela Istrati-Macovei și arhim. dr. Mihail Daniliuc, egumenul Schitului Vovidenia (Neamț).

Cuvântul domnului conf. univ. dr. Aurel Buzincu a fost un îndemn la reflecție asupra culturii românești și a proiectelor culturale de

¹ Această secțiune, a *Cronicii evenimentelor*, a fost realizată prin contribuția Sectorului Media și Comunicare al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților.

interes național, dar mai cu seamă la importanța educației în ceea ce înseamnă însușirea adevăratelor valori. „Binele, frumosul, educația sunt valori! Dacă părinții nu sunt prețuitori de valori mari, puiul de om va intra într-o lume în care nevoile sufletului nu vor fi în prim-plan”. De asemenea, domnia sa a vorbit despre problemele pe care le-a întâmpinat, ca dascăl, în cei peste 40 de ani de activitate. În plus, a punctat și faptul că în discuția despre cultură nu se mai face o disociere între cultură și civilizație, concepte separate, cu o substanță distinctă, dar și că viața nu ar trebui să se limiteze la comoditate. „Din păcate, domeniul civilizației se reduce în ziua de astăzi la domeniul comodității”.

Doamna prof. dr. Emanuela Maria Istrati-Macovei a prezentat lucrarea *Eminescu – apărător al Bisericii Ortodoxe*, în care a evidențiat că sentimentul național și cel religios au constituit, de-a lungul timpului, instincte de apărare ale poporului român, iar Biserica a menținut dintotdeauna unitatea neamului românesc. Prin opera și activitatea sa, poetul Mihai Eminescu a pledat pentru necesitatea și importanța prezenței Bisericii în spațiul românesc:

„Considerând spiritul religios cel mai nobil instinct al omului și echivalentul iubirii de libertate, poetul luptă pentru unitatea de neam a românilor. Întregul apostolat gazetăresc se întemeiază pe cultul adevărului și pe luciditate, dar și pe trăirea credinței strămoșești, poetul fiind conștient că este purtătorul unui destin în istorie”.

Doamna profesor a amintit că poetul a fost afectat de nedreptățile care se petreceau în Bucovina, ținut foarte apropiat de sufletul său.

„Una dintre problemele vremii, care nu l-a lăsat rece pe Eminescu, este problema Bucovinei aflată sub dominație austriacă. Amărăciunea

sufletească este evidentă în fața nedreptăților la care este supusă țara în care poetul copilărise și de care se simțea atât de legat”.

În prezentarea intitulată *Eminescu în diaspora*, părintele arhimandrit Mihail Daniliuc, egumenul Schitului Vovidenia, a ilustrat călătoriile marelui poet în afara granițelor încă de la vârsta de șapte ani și a evidențiat câteva dintre momentele de aleasă bucurie trăite de Eminescu, precum cel în care a văzut pentru prima dată Basarabia de la fereastra trenului spre Odessa. Călătorind de la Cernăuți la Praga și, mai apoi, de la Viena, Berlin și până în Italia, Mihai Eminescu a avut ocazia să cunoască traiul și dorul românilor de departe. Interacțiunea cu frații din afara țării s-a oglindit în articolele publicate de-a lungul vremii în ziarul *Timpul*. La doi ani de la ultima vizită în Germania, a început însă călătoria marelui poet spre *Steaua care a răsărit*.

„Eminescu a trăit cu intensitate durerile poporului său, i-a cântat bunele nădejdi, s-a identificat profund cu aspirațiile românilor din țară și din diaspora, și-a purtat pașii, dar și gândul dincolo de fruntariile patriei, învățând istoria lor, cunoscând atât năzuințele, cât și greutățile unei viețuiri departe de casă și de neam”.

La finalul conferinței, dar și pentru a marca *Ziua Culturii Naționale*, părintele consilier Constantin Oprea a înmănat invitațiilor, în premieră, Ordinul de onoare „Zoe Dumitrescu Bușulenga – Maica Benedicta”, instituit la inițiativa și cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, în semn de prețuire pentru activitatea depusă în promovarea culturii.

24 ianuarie 2021: Pomenirea părintelui mitropolit Bartolomeu Anania, la 10 ani de la trecerea în veșnicie, la Mănăstirea Dragomirna

Sâmbătă, 23 ianuarie 2021, în Paraclisul de iarnă al Mănăstirii Dragomirna, un sobor de preoți, condus de Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanu, episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, a oficiat slujba parastasului pentru vrednicii de pomenire Bartolomeu Anania, mitropolitul Clujului, și Luca Stroici, logofăt al Țării Moldovei și ctitor al Dragomirnei.

Pentru că în anul 2021 se împlinesc 100 ani de la nașterea părintelui mitropolit Bartolomeu Anania și 10 ani de la trecerea la cele veșnice, Preasfinția Sa a amintit manifestările culturale desfășurate în anii trecuți la Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava la inițiativa Asociației Școlare Sucevene pentru Educație și Dezvoltare.

Simpozionul „Valori naționale în creația mitropolitului Bartolomeu Valeriu Anania”, aflat anul acesta la a VIII-a ediție, are scopul de a readuce în actualitate aspecte din opera teologică, științifică și literară a celui care a fost iubitor de carte, de Biserică și de Neam. Din cauza perioadei pandemice, sesiunea de comunicări se va desfășura în luna iunie a acestui an.

Personalitatea marelui ierarh și cărturar Bartolomeu Anania a fost evocată de părintele consilier Vasile M. Demciuc.

„Îi plăcea în mod special să se întâlnească cu tinerii studenți, cu cadrele didactice din universități, subliniind întotdeauna rolul important pe care îl are în societatea contemporană întărirea legăturilor dintre Biserică și Școală. În toate aceste relații luminoase, părintele mitropolit Bartolomeu pune accent pe înțelepciunea și bunătatea sufletului românesc, unind smerenia cu speranța; la fiecare conferință a sa pune accent pe valorile Ortodoxiei românești,

cu deschiderea ei spre alte biserici și popoare, potrivit Evangheliei Mântuitorului nostru Iisus Hristos”.

Părintele consilier a vorbit și despre zestrea lăsată de mitropolitul și omul de cultură Bartolomeu Anania neamului românesc.

„Această moștenire spirituală o vedem în mulțimea cărților publicate, a bisericilor restaurate ori construite din temelii, pictate și sfințite, precum și în deschiderea spre dialog și cooperare cu multe instituții și organizații academice, culturale și umanitare din țară și străinătate”.

Alături de obștea mănăstirii, la parastas au mai participat o delegație a Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava, reprezentanți ai Inspectoratului Școlar Județean, precum și membri ai Asociației Școlare Sucevene pentru Educație și Dezvoltare.

Răspunsurile la strană au fost date de Corul Psaltic „Crinii țarinii” al Mănăstirii Dragomirna.

În încheiere, Preasfințitul Părinte Damaschin a recitat o poezie deosebită a mitropolitului Bartolomeu, *Confessio*.

Bartolomeu Valeriu Anania, mitropolitul Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului, a fost cunoscut și ca om de cultură, scriitor, poet, eseist și dramaturg al literaturii românești.

S-a născut la 18 martie 1921 în localitatea Glăvile din județul Vâlcea, din tată ardelean și mamă olteancă, fiică de preot. În anul 1942 a fost tuns în monahism (cu numele de Bartolomeu) la Mănăstirea Antim din București. Fiind directorul Bibliotecii Sfântului Sinod, în anul 1958 a fost condamnat la 25 de ani de muncă silnică și 10 ani de degradare civică, în baza articolului 209, punctul 1, din *Codul Penal*, „pentru crima de uneltire contra ordinii sociale”. A fost închis până în 1964, când a beneficiat de un decret de grațiere, la Jilava, Pitești

și Aiud. Perioada detenției a fost una roditoare în ceea ce privește compunerea mai multor texte, „scrise pe creier”, lucrări pe care le-a publicat în perioada următoare.

Între anii 1965-1976 și-a desfășurat activitatea în cadrul Arhiepiscopiei Misionare Ortodoxe Române din America și Canada, continuând, în tot acest timp, îndeletnicirea de scriitor. În anul 1966 a publicat poemul dramatic *Miorița*, apărut la Editura de Stat pentru Literatură și Artă din București. Au urmat peste 40 de volume de literatură.

În anul 1993 a fost numit arhiepiscop al Vadului, Feleacului și Clujului, iar în anul 2006 a devenit mitropolitul Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului.

La 31 ianuarie 2011, cărturarul și ierarhul Bartolomeu Valeriu Anania s-a mutat în veșnicie. Este și astăzi aproape de semeni prin operele sale literare, prin cuvintele de învățătură și prin activitatea Fundației „Mitropolitul Bartolomeu”. Scopul acesteia este acela de a-i susține pe tinerii merituoși, dar lipsiți de posibilități financiare, cu burse de studiu din fonduri proprii.

21 martie 2021: Pelerinaj cu racla moaștelor Sf. Ioan cel Nou pe străzile municipiului Suceava

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte arhiepiscop Calinic, în *Duminica Ortodoxiei*, începând cu ora 15:00, icoana și racla cu moaștele Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou au fost purtate în cântări și rugăciuni pe străzile municipiului Suceava, astfel încât să aducă liniște și mângâiere credincioșilor și să le întărească acestora credința în această perioadă de grea încercare.

Un sobor de preoți și diaconi de la Catedrala Arhiepiscopală, condus de Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanu, episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, a însoțit racla cu moaștele sfântului mare făcător de minuni și ocrotitor al Sucevei.

Procesiunea cu moaștele Sfântului Ioan a început de la Catedrala Arhiepiscopală din Suceava și s-a îndreptat către toate bisericile municipiului. La Spitalul Județean de Urgență „Sfântul Ioan cel Nou” și la căminul de bătrâni din cadrul Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, ierarhul a înălțat rugăciuni pentru încetarea răspândirii bolii molipsitoare, pentru cei bolnavi, pentru personalul medical, precum și pentru toți cei aflați în slujba aproapelui.

Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, împreună cu starețul Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou”, părintele arhimandrit Serafim Grigoraș, și părinți de la Catedrala Arhiepiscopală, au oferit din florile aduse la racla sfântului cadrelor medicale și celor care poartă de grijă bolnavilor în această perioadă dificilă.

În cuvântul rostit la finalul procesiunii, Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul a evidențiat cât de important este ajutorul desăvârșit trimis de Dumnezeu:

„Atunci când suntem într-un necaz, într-o nevoie, într-o primejdie, ne uităm în jur și căutăm ajutor, sprijin, susținere, întărire, soluții. Câteodată găsim, altădată nu. Căutăm sprijin și ajutor la oameni. La cei din familie, la medici, la autorități, la specialiști. Vin însă vremuri când, oricât ne-am uita în jur, nu găsim suficient ajutor. Și câteodată mai devreme, alteori, din păcate, ceva mai târziu, ne ridicăm privirea în sus. Așa ar trebui să facem și noi, mângâiați fiind aici, în Cetatea Sucevei, de Dumnezeu, cu prezența, binecuvântarea și mijlocirea Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou”.

Episcopul-vicar a vorbit și despre mucenicia Sfântului Ioan.

„Altădată, tot într-o cetate, sfântul era târât pe jos de un cal și capul lui era lovit de pietre, era batjocorit, era scuipat, era înjosit. Au venit însă zile în care același sfânt, același om, același trup este purtat cu cinste,

cu evlavie, însoțit de rugăciuni, de cântări, de oameni care se închină, de oameni care îi cer ajutorul. De ce facem asta? Pentru că am simțit, pentru că am văzut, pentru că este evident ajutorul Sfântului Ioan”.

Preasfinția Sa a amintit faptul că nu este prima dată când icoana și racla cu moaștele Sf. Ioan cel Nou de la Suceava aduc bucurie și binecuvântare credincioșilor pe străzile județului Suceava.

„Acum exact un an, pe final de martie, în plin început de stare de urgență și de carantină în Suceava, Sf. Mare Mucenic Ioan a ieșit prima dată în oraș. Tot în același scop, pentru a aduce mângâiere, liniște și bucurie, au ieșit sfințele moaște la finalul anului trecut, de data aceasta în întreg județul. Și acum, în zi importantă pentru noi, pentru Biserica Ortodoxă, în *Duminica Ortodoxiei*, în care Dumnezeu ne-a binecuvântat și cu vreme bună după vreo trei zile de timp neprielnic, am ieșit cu Sfântul Ioan pentru că am avut în minte ce s-a întâmplat dățile trecute; neprogramat, nemăsluit, nelucrat de cineva dinadins s-a văzut că, după ce Sfântul Ioan a binecuvântat cu prezența sa străzile, oamenii și cele două instituții, spitalul nou și spitalul vechi, parcă s-a mai potolit boala. Parcă virusul a mai fost constrâns. Și aceasta este lucrarea sfinților, aceasta este lucrarea lui Dumnezeu prin sfinți. Binecuvântare, liniște, mângâiere, ajutor, vindecare și multă speranță. Dumnezeu lucrează prin sfinții Săi și Dumnezeu și sfinții Săi lucrează prin oameni”.

23 martie 2021: În cadrul Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților s-a desfășurat conferința „Familia Scriban – în slujba unității de neam și de credință”

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, Sectorul Cultural și Sectorul Monumente, Patrimoniu și Arhitectură Bisericească, în colaborare cu Sectorul Comunicare, Media și Relații

Publice din cadrul Centrului eparhial al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, au organizat astăzi conferința intitulată „Familia Scriban – în slujba unității de neam și de credință”, la 210 ani de la nașterea arhierelui Filaret Scriban, teolog și cărturar al secolului al XIX-lea.

Pentru a cinsti memoria celor care au avut un rol important în istoria Moldovei, la Biserica „Sfânta Treime” din cartierul Burdujeni a fost săvârșită în această dimineață o slujbă de pomenire pentru familia Scriban, una dintre cele mai cunoscute și numeroase familii clericale din România, care a dat istoriei nume notabile, precum Neofit, Filaret, Theoctist, Iuliu ș.a.

Conferința a adus împreună iubitori de cultură, reprezentanți de la Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava, de la Inspectoratul Școlar Județean, precum și de la Direcția Județeană pentru Cultură Suceava, alături de preoți de la Centrul eparhial și de la Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolit Dosoftei” din Suceava.

Evenimentul a debutat cu rostirea rugăciunii „Tatăl Nostru” și a fost transmis live pe pagina oficială de Facebook a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, de către Departamentul Media din cadrul Centrului eparhial Suceava.

Lucrările conferinței au fost moderate de părintele Constantin Oprea, consilier al Sectorului Cultural al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, iar în cuvântul de bun venit acesta a prezentat aspecte importante din viața ierarhului Filaret Scriban, dând citire unei rugăciuni alcătuite de ierarh la inaugurarea Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, la 26 octombrie 1860.

Domnul prof. univ. dr. Ștefan Purici, prorectorul Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava, a deschis lucrările conferinței prin prelegerea *Istorie și societate în secolul al XIX-lea*. În cuvântul domniei sale s-au regăsit informații despre anii de mari frământări ai secolului al XIX-lea, despre contextul în care teritorii din Țara Moldovei au fost rupte de pământul mamă, despre situația Bisericii

sub stăpânirea străină și despre conștiința identității naționale. Domnul prorector a subliniat și rolul pe care l-a avut familia Scriban în această perioadă.

„Onorăm memoria și faptele celor care au fost membri ai familiei Scriban, intelectuali care s-au manifestat în planul culturii naționale, în planul culturii ortodoxe, în planul spiritualității românești. O societate, o națiune poate prospera doar dacă are oameni de valoare care să contribuie la progresul societății, la creșterea prosperității întregii națiuni. Românii din secolul al XIX-lea și din secolul al XX-lea s-au putut bucura de acele contribuții imense ale unor oameni politici, dar și oameni care au venit din sânul Bisericii și datorită cărora Națiunea Română a devenit o națiune puternică, o națiune europeană [...]. Personalități precum membrii familiei Scriban au contribuit din plin la atingerea acestor obiective. Datoria noastră, a generațiilor de astăzi, este, pe de o parte, să cinstim memoria lor, să înțelegem dimensiunea acelor jertfe pe care le-au făcut generațiile anterioare și, pe de altă parte, să conturăm acele particularități ale personalității lor care pot fi modele pentru generațiile de astăzi, mai ales pentru cei care sunt pe băncile școlii”.

Părintele arhidiacon Vasile M. Demciuc, consilier al Sectorului Monumente, Patrimoniu și Arhitectură Bisericească și cadru universitar al Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava a susținut teza *Filaret și Neofit Scriban – slujitorii idealurilor de Unire*. Cuvântul a debutat cu evocarea anului 1859, perioadă importantă pentru istoria poporului român, și a continuat cu evidențierea contribuției deosebite pe care au avut-o frații Scriban în înfăptuirea Unirii.

„Să ne amintim azi că cei doi mari ierarhi – Filaret și Neofit Scriban – nu au fost numai un vot în plus pentru Unire, ci adevărați tribuni care au însuflit poporul pentru Unire, au luptat deschis, au dat curaj celor întristați și îngrijorați, au scos din adânc de istorie și

au propovăduit din amvon, ridicând la rang de adevăr dumnezeiesc unitatea de neam, de limbă, de cuget și simțire a românilor de pretutindeni, învățând, după cuvintele apostolului: «Un domn, o credință, o țară»”.

În continuare, părintele arhidiacon Vasile Demciuc a vorbit despre rolul Bisericii în Moldova secolului al XIX-lea, dar și despre felul în care Filaret și Neofit Scriban au întâmpinat dificultăți în ceea ce privește implicarea în politica vremii. În final, părintele a dat citire unui poem deosebit, imn, doxologie, cântec și rugăciune, înflăcărare patriotică de mare frumusețe și profunzime, rostit de Neofit Scriban la 24 ianuarie 1859 și publicat pentru prima dată în ziarul *Steaua Dunării*, la 3 februarie 1859:

„Te salutez, Sfântă Românie!
Te salutez, o, țară!
O, pământ ce porți comori de virtute și de adevăr!
Românie! Scumpă Românie!
Frumoasă ai fost și frumoasă ești, scumpă Românie,
și strălucită vei să fii!
Soarele tău va apune,
zilele tale nu se vor pleca și tu,
mai tânără decât aurora,
vei sta în orizontul lumii ca să desfătezi,
ca să luminezi,
ca să susții pe frații tăi.
Soarele tău a răsărit, Mirele tău a venit”.

Doamna prof. Daniela-Luminița Ceredeev, inspector școlar pentru disciplina Religie, a ținut prelegerea *Pravățul Sfântului Duh în*

Sfințita Hermeneutică a „smeritului între arhieriei Filaret Stavropoleos Scriban”, principii și valori netrecătoare. Doamna inspector a făcut referire la pasaje importante din tratatul *Teologia explicătoare* despre insuflarea Sfântului Duh și a evidențiat activitatea deosebită din punct de vedere pedagogic a Preasfințitului Filaret Scriban.

„A avut o viziune pedagogică excepțională, subliniată prin supranumele de «strateg al învățământului teologic», care i-a fost acordat arhierelui Filaret Scriban, până la el manualele didactice pentru seminare fiind simple catehisme, instrumente de învățare elementară. Era un foarte bun pedagog, așa cum mărturisește istoricul Constantin Erbiceanu, care l-a și avut profesor. «Profesorii, care de care se întreceau ca să explice mai bine, să își facă mai complete cursurile și să stârnească emulație între studenți. Preasfințitul Filaret era considerat centru al acestei activități literare. De la el pornea zelul sacru de studii și asiduitate. Iar cursul său era totdeauna udă cu șiruri de lacrimi. Când vorbea despre virtuțile creștine, mișca pe elevi până la sacrificiile și abnegațiile creștinilor martiri. Apoi metoda sa inductivă, bazată pe exemple din natură, expunerea sa atractivă prin vocea sa blândă și dulce, făcea pe școlari adevărați apostoli ai creștinismului și naționalismului»”.

Părintele Adrian Duțuc, profesor în cadrul Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolit Dosoftei” din Suceava, a vorbit despre *Episoade inedite din activitatea arhimandritului Iuliu Scriban*. Acesta a prezentat un capitol marcant din viața nepotului lui Filaret Scriban, arhimandritului Iulius, perioada în care el a rămas în Bucureștiul ocupat de armata germană.

„Din rândurile clericilor care făceau parte din administrația Bisericii Ortodoxe Române, au luat mulți calea Iașului, însă personaje importante au rămas; unii dintre aceștia, printre care și Iuliu Scriban, au

fost acuzați ulterior de germanofilism, colaboraționism și, implicit, de trădare”.

În continuare, părintele a prezentat acuzele aduse lui Iuliu Scriban în urma unei presupuse semnări a unui manifest adresat trupelor armate române, care i-ar fi îndemnat pe soldați la colaborarea cu forțele germane.

„Iuliu Scriban susține că textul final al manifestului despre care s-a vorbit atât de mult și a creat această situație nedorită nu a fost cel pe care îl iscălise inițial mitropolitul Conon, ci, după cum s-a dovedit în procesul ulterior, acest text a fost modificat după semnarea lui”.

Părintele Adrian Pârlac, care a fost, vreme de treizeci de ani, preot paroh al Bisericii „Sfânta Treime” din Suceava, ctitorie a lui Filaret Scriban, a susținut lucrarea *Considerații generale privind patrimoniul familiei Scriban*. Pentru început, acesta a prezentat repere biografice ale familiei Scriban. Părintele a vorbit și despre faptul că în patrimoniul bisericii pe care a păstorit-o se află documente de mare valoare istorică, peste 450 de documente datate în perioada 1758-1881, cuprinzând corespondența cu mari personalități politice și religioase ale acelor vremuri: Mihail Kogălniceanu, Eftimie Murgu, mitropolitul Andrei Șaguna etc. Alături de aceste documente se mai află cărți, veșminte originale purtate de cei doi mari ierarhi, Filaret și Iuliu Scriban, ai Bisericii din Moldova secolului al XIX-lea, icoane realizate de primul profesor al lui Nicolae Grigorescu, pictorul Anton Chladek, zugrav de origine cehă născut în Banatul sârbesc, precum și alte obiecte de o valoare inestimabilă.

Domnul conf. univ. dr. Aurel Buzincu, director al Direcției pentru Cultură Suceava, a adus în discuție necesitatea publicării corespondențelor familiei Scriban aflate în patrimoniul Bisericii „Sfânta

Treime”. Domnul director a vorbit despre deosebitul *Dicționar al Limbii Române*, reper în literatura de specialitate, publicat de un membru al familiei Scribanilor, August.

„Acest dicționar este, prin excelență, o operă patriotică. August Scriban vrea ca *Dicționarul* lui să respecte graiul vorbit, o înclinație pe care nu au avut-o toate dicționarele [...]. Un dicționar în care se aplică un tip de notare a sunetelor către care s-a mers ulterior; de simplificare a notării. O ortografie fonetică prin care s-a participat consistent la rezolvarea acestui aspect dificil al limbii, cel al notării sunetelor”.

După prezentarea lucrărilor conferinței a avut loc lansarea cărții părintelui Adrian Duțuc, intitulată *Arhimandritul Iuliu Scriban. Teolog, pedagog, filosof*. Volumul, prezentat de părintele arhidiacon Vasile M. Demciuc, reprezintă teza de doctorat a părintelui profesor Duțuc, demers științific coordonat de profesorul univ. dr. Gheorghe Onișoru, în cadrul Școlii Doctorale a Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava, specialitatea Istorie.

Părintele arhidiacon Demciuc a făcut următoarele aprecieri:

„Putem afirma că apariția acestei cărți întregeste, într-un mod cât se poate de luminos, familia de vrednici slujitori ai Bisericii străbune Scriban. Citind cu atenție această carte, vedem acuratețea și probitatea științifică a autorului, simțul de răspundere pentru cuvântul scris, dovedit și prin bogata bibliografie ce se află la sfârșitul cărții. Considerăm că aceste cuvinte ale noastre îl vor îndemna pe părintele Adrian Duțuc să mai scormonească prin arhive, prin biblioteci, pentru a mai da la o parte colbul uitării de pe atâtea și atâtea documente legate de marea familie Scriban, familie ce a înscris o frumoasă pagină în istoria Bisericii și a neamului românesc”.

Cartea *Arhimandritul Iuliu Scriban. Teolog, pedagog, filosof* a fost publicată în cadrul Centrului de Cercetări Teologice Interculturale și Ecumenice „Sfântul Ioan Casian” din Constanța și a Centrului de Cercetări Teologice și Interculturale și Misionare „Arhimandrit Anatolie Tihai” din Chișinău și face parte din colecția *Caietele CCTIE*, coordonată de părintele profesor Vasile Nechita. Volumul debutează cu o prezentare amănunțită a originii familiei Scriban. Sunt prezentate date biografice referitoare la cel care avea să devină un reper nu numai în ierarhia Bisericii Ortodoxe Române, ci și un mare pedagog, publicist și filosof.

Iuliu Scriban a publicat lucrări pe varii tematici din arealul teologic și a predat până aproape de sfârșitul vieții sale la Facultatea de Teologie Ortodoxă din București, fiind bun prieten cu părintele Gala Galaction.

20 mai 2021: Parastas și lansarea unui album omagial dedicat Înaltpreasfințitului Pimen la un an de la strămutarea la cele veșnice

La împlinirea unui an de la plecarea spre veșnicie a Înaltpreasfințitului Părinte Pimen, joi, 20 mai 2021, la Catedrala Arhiepiscopală din Suceava și la Mănăstirea Sihăstria Putnei, locul în care ierarhul și-a pregătit mormântul, s-au săvârșit slujbe de pomenire pentru sufletul celui care a fost numit „părinte al Bucovinei și prieten al sfinților putneni”.

La Mănăstirea „Sfântul Ioan cel Nou” – Catedrala arhiepiscopală din Suceava a fost săvârșită Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie de un sobor de cinci arhierii, preoți și diaconi, sub protia Înaltpreasfințitului Părinte Teofan, arhiepiscop al Iașilor și mitropolit al Moldovei și Bucovinei, pe un podium special amenajat în incinta lăcășului de cult.

La finalul Sfintei Liturghii, Înaltpreasfințitul Părinte Teofan a vorbit despre momentul în care Înaltpreasfințitul Părinte Pimen și-a început călătoria spre Împărăția lui Dumnezeu.

„Ne-am rugat în mod special pentru odihna sufletului părintelui arhiepiscop Pimen, cu tot neamul lui cel adormit, la împlinirea unui an de la nașterea sa în cer, de la plecarea sa dintre pământeni, de la atingerea țintei fiecărei ființe umane fundamentată pe Înviere, și anume plecarea la Domnul în Împărăția cerurilor. Anul trecut, pe vremea aceasta, Suceava, în mod special, și țara, în general, erau cuprinse de mare îngrijorare. O boală necunoscută se tot răspândea, crea panică, nedumerire, suferință [...]. Biserica încerca să meargă pe drumul ei, căci ea nu își schimbă cursul din cauza evenimentelor mari sau mici, importante sau mai puțin importante. În răstimpul în care ne luptam ca viața bisericească să se desfășoare în condițiile date de esența lucrării ei, părintele arhiepiscop Pimen, atins de boală, boală așezată pe bătrânețe, bătrânețe așezată pe multă osteoneală, a plecat dintre noi. Toți nădăjduiam că va rămâne în continuare, deși îi cunoșteam vârsta, dar așa este omul, se leagă de celălalt, simte că poate să lucreze împreună cu el în continuare. Însă cuvântul Domnului este mai adevărat decât mintea și așteptările noastre, și anume: «Gândul Meu nu este gândul vostru, zice Domnul. Căile Mele nu sunt căile voastre!». Și, în conformitate cu această voie, zic de nepătruns, de neînțeles, uneori de neacceptat de către puțina noastră credință, părintele arhiepiscop Pimen a plecat la cer”.

Părintele mitropolit a evocat apoi personalitatea Înaltpreasfințitului Părinte Pimen.

„S-a identificat cu această zonă, Moldova de Nord, Bucovina cea binecuvântată, până la ultima fibră a ființei sale. Cele două brațe ale sale, ca două inimi, se întindeau spre parohii, în interiorul cărora se simțea acasă pentru că intuia, vedea, sesiza și simțea dragostea credincioșilor pentru Dumnezeu, pentru valorile familiei, pentru neam, și spre mănăstiri [...]. A avut două doruri, monumentele istorice pe de-o parte, bătrânii și copiii pe de altă parte. A plecat cu acest dor și se roagă acolo, sus, ca cei rămași în Valea Plângerii să își aducă aminte de zdroaba Sa, de osteneala Sa, de tot ceea ce cuprinde o inimă de

păstor în ceea ce privește frumusețea icoanelor, a bisericilor, a mănăstirilor, frumusețea atât de bogată în această zonă, precum și frumusețea din nevinovăția copiilor și din nevinovăția bătrânilor”.

În final, Înaltpreasfințitul Părinte Teofan a amintit faptul că părințele arhiepiscop Pimen este și acum alături de cei care l-au iubit.

„Rugăciunea sa să ne însoțească, mustrarea sa fermă și caldă să fie auzită, iar dacă este rostită de acolo, de sus, de cei care au urechi să audă, ochi să privească, inimă să simtă. Și, așa cum aminteam, Înaltpreasfinția Sa este prezent, pentru că dacă n-ar fi prezent, noi nu am fi oameni ai Învierii. Și pentru că nădăjduim să fim, că suntem într-o oarecare măsură și că vom tinde a deveni tot mai mult oamenii Învierii lui Hristos, cunoaștem prin acest adevăr că Înaltpreasfințitul nu a murit, ci doar a plecat. A plecat puțin mai înainte să ne pregătească și nouă loc”.

Răspunsurile liturgice au fost date de Grupul Psaltic „Dimitrie Suceveanu” al Catedralei Arhiepiscopale.

După apolisul Sfintei Liturghii, șase ierarhi au oficiat slujba parastasului. Din soborul condus de Înaltpreasfințitul Părinte Teofan au făcut parte: Înaltpreasfințitul Părinte Teodosie, arhiepiscop al Tomisului, Înaltpreasfințitul Părinte Calinic, arhiepiscop al Sucevei și Rădăușilor, Înaltpreasfințitul Părinte Ioachim, arhiepiscop al Romanului și Bacăului, Preasfințitul Părinte Ignatie, episcop al Hușilor, și Preasfințitul Părinte Macarie, episcop al Europei de Nord. Aceștia au înălțat rugăciuni către preamiliostivul Dumnezeu pentru iertarea sufletului părintelui arhiepiscop Pimen.

În întreg cuprinsul eparhiei a fost oficiată slujba parastasului și s-au tras clopotele pentru cel care a fost vrednic păstor al acestui ținut vreme de aproape trei decenii.

Oficierea slujbei de pomenire a fost urmată de lansarea albumului omagial *In Memoriam. Un an de la strămutarea la cele veșnice a Înaltpreasfințitului Părinte Pimen*, realizat de Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților. Albumul redă momentele importante din viața părintelui arhiepiscop și aduce împreună cuvinte ale celor care l-au cunoscut și l-au iubit.

Albumul a fost prezentat de către Înaltpreasfințitul Părinte Calinic, arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților.

„Volumul *In Memoriam*, coordonat de Sectorul Exarhat al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților sub privirea atentă a părintelui arhimandrit Melchisedec Velnic, stareț al Mănăstirii Putna și exarh al mănăstirilor, și editat pentru a marca împlinirea unui an de la strămutarea la cele veșnice a părintelui arhiepiscop Pimen, este structurat în cinci capitole susținute de 45 de subcapitole semnate de ierarhi, preoți, monahi și monahii, profesori și scriitori care, cu noblețea lor sufletească, au încercat să reconstituie în cuvinte elogioase viața și activitatea părintelui arhiepiscop Pimen, dispusă pe un interval de mai bine de jumătate de secol, fie în calitate de ghid, stareț ori episcop-vicar, fie ca arhiepiscop pentru aproape trei decenii”.

Înaltpreasfințitul Părintele Calinic a făcut o sinteză a vieții și slujirii înaintașului său în scaunul de arhieru.

„Părintele arhiepiscop Pimen s-a străduit în toată viața să îmbine în mod armonios cele ale Martei cu cele ale Mariei, smerenia și rugăciunea cu osteneala întru slujirea aproapelui, postul și scumpătatea cuvintelor cu destoinicia administrativă, milostenia și mărinimia cu dreptatea și cuvântul de îndreptare, înțelepciunea lucrătoare și roditoare cu iubirea de Neam, de Țară și Biserică. Bogata activitate liturgică, pastoral-misionară și socială, culturală și administrativ-educativă, promovarea patrimoniului cultural-religios prin dinamizarea activității muzeografice, coordonarea și supravegherea lucrărilor

de construire, restaurare și consolidare a bisericilor și mănăstirilor – monumente istorice – și salvarea valoroaselor fresce religioase de la distrugere, construirea de așezăminte caritabile pentru bătrânii abandonăți, copiii orfani și cei ai străzii, ridicarea de case pentru cei sinistrați și ajutorarea cu cele necesare traiului a familiilor cu venituri precare, organizarea de tabere și excursii pentru copiii din Basarabia și Bucovina și sprijinul constant acordat educației prin intermediul tipografiei arhiepiscopiei, recuperarea patrimoniului bisericesc, toate acestea conjugate cu trăsăturile sufletești ale părintelui arhiepiscop, surprinse până-n amănunt, cu aleasă reverență, în paginile acestui volum, sunt concludente”.

Membri ai familiei Înaltpreasfințitului Părinte Pimen, stareți și starețe, reprezentanți ai oficialităților locale, în frunte cu domnul Ion Lungu, primarul municipiului Suceava, domnul subprefect Daniel Prorociuc și domnul Niculai Barbă, vicepreședintele Consiliului județean, clerici și mireni de la Centrul eparhial Suceava și numeroși credincioși au înălțat rugăciuni pentru iertarea și odihna sufletului părintelui arhiepiscop Pimen.

Voluntarii Asociației Tinerilor Ortodocși Sucevei au fost și de această dată alături de Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților. Aceștia au oferit lumânări credincioșilor prezenți la parastasul părintelui arhiepiscop Pimen și au împărțit pachete pentru sufletul celui pomenit.

După lansarea albumului, soborul s-a îndreptat spre Mănăstirea Sihăstria Putnei, locul în care părintele arhiepiscop Pimen a dorit să fie înmormântat, pentru a oficia și aici slujba parastasului. Ierarhii au fost întâmpinați de Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților. De dimineață, Preasfinția Sa a oficiat Sfânta Liturghie în biserica mare a Mănăstirii Sihăstria Putnei.

Soborul de ierarhi, format din Înaltpreasfințitul Părinte mitropolit Teofan, Înaltpreasfințitul Părinte arhiepiscop Calinic,

Înaltpreasfințitul Părinte arhiepiscop Ioachim, Preasfințitul Părinte Macarie și Preasfințitul Părinte Damaschin, a săvârșit slujba parastasului pentru cel apreciat de mulți drept un slujitor desăvârșit al lui Hristos. La finalul slujbei parastasului, Înaltpreasfințitul Părinte Ioachim a vorbit despre perioada în care l-a cunoscut pe ierarhul pomenit în această zi.

„Parcă sufletul Înaltpreasfințitului Pimen a ieșit, îmbrățișat de sufletele noastre, și a creat acest spațiu de nemurire care este învierea noastră întru Iisus Hristos [...]. Fața iconică a părintelui nostru duhovnicesc, pe care îl cunosc de multă vreme, din anul 1972, îmi trezește de fiecare dată sentimente de compasiune, de dragoste și parcă ne îndeamnă mereu să îl slujim pe Dumnezeu, să facem ascultare [...]. Credem că sufletul blând și bun al arhiepiscopului Pimen este în mâna lui Dumnezeu; să fim și noi și să ne deschidă și nouă atunci când vom ajunge acolo”.

Momentul a fost urmat de tânguirea buciurilor, atât de dragă celui care s-a considerat „copilul răsfățat al bucovinenilor”. Apoi, la mormântul părintelui arhiepiscop Pimen s-au auzit „Balada” lui Ciprian Porumbescu și „Rapsodia Română” compusă de George Enescu.

Înaltpreasfințitul Părinte Pimen și-a petrecut întreaga viață în slujba lui Dumnezeu și a oamenilor. Ierarh vrednic al Bucovinei, iubitor al neamului românesc, arhiepiscopul Pimen însoțește și acum turma încredințată lui de Mântuitorul Iisus Hristos.

Veșnică să îi fie pomenirea!

24 iunie 2021: Jurnal de eveniment – sărbătoarea Sf. Ioan cel Nou de la Suceava

Mănăstirea „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava” a îmbrăcat în aceste zile veșminte de sărbătoare, cu prilejul cinstirii ocrotitorului ei. Ziua

de 24 iunie 2021 marchează și prăznuirea aducerii moaștelor Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou la Suceava, fiind un moment de mare bucurie pentru credincioșii din cuprinsul Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților și nu numai.

Racla în care sunt păstrate moaștele Sf. Ioan cel Nou, odorul cel mai de preț al Sucevei, a fost așezată în ultimele trei zile spre închinarea pelerinilor, într-un baldachin special pregătit și împodobit, sub teii din curtea așezământului monahal.

În această zi de sărbătoare pentru Cetatea Sucevei, Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie a Sf. Ioan Gură de Aur a fost săvârșită de șapte ierarhi, membri ai Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, sub protia Înaltpreasfințitului Părinte Teofan, mitropolit al Moldovei și Bucovinei.

Din sobor au mai făcut parte Înaltpreasfințitul Părinte Teodosie, arhiepiscopul Tomisului, Înaltpreasfințitul Părinte Calinic, arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, Înaltpreasfințitul Părinte Calinic, arhiepiscop al Argeșului și Muncelului, Preasfințitul Varlaam Ploieșteanul, episcop-vicar patriarhal, Preasfințitul Damaschin Dorneanul, episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, și Preasfințitul Emilian Crișanul, episcop-vicar al Arhiepiscopiei Aradului.

După citirea Sfintei Evanghelii, Înaltpreasfințitul Părinte mitropolit Teofan a rostit un cuvânt de învățătură prin care a evidențiat faptul că lucrurile care pot fi învățate din viețile Sf. Ioan Botezătorul și Ioan cel Nou de la Suceava contribuie și la descoperirea bunurilor duhovnicești.

„Învățăm din viața și petrecerea lor în această lume că nu averea și familia și legăturile trupești sunt vinovate în sine, căci toate sunt lăsate și îngăduite de Dumnezeu și tot ce aparține creației lui Dumnezeu, inclusiv bunurile materiale, sunt binecuvântate de Dumnezeu, dacă relaționarea omului cu acestea se împlinește în duh evanghelic [...]”.

Cel care caută bunurile duhovnicești le va avea și pe cele materiale. Așadar, nu averea este vinovată în sine, ci sunt vinovate, în general, două atitudini: atașamentul pătimăș față de avere și câștigarea averii în mod necinstit; toate acestea se așază sub egida cuvântului abuz de bunuri materiale, cale care îl îndepărtează pe om de Dumnezeu și aici, și în lumea care va fi în veșnicia Preasfintei Treimi”.

Răspunsurile liturgice au fost date de Corul Mixt „Sfântul Ioan cel Nou” al Catedralei Arhiepiscopale.

În cele ce au urmat, Înaltpreasfințitul Părinte arhiepiscop Teodosie a vorbit despre cele mai importante aspecte din viața Sf. Ioan Botezătorul.

„Astăzi, în mod deosebit, strălucește sărbătoarea nașterii Sf. Ioan Botezătorul – singurul proroc vestit de alți proroci, cel mai mare dintre proroci și cel mai mare dintre sfinți. Este cel mai mare dintre proroci pentru că leagă cele două Testamente și nu doar vorbește despre Mântuitorul, ci îl prezintă ucenicilor săi și mulțimii care urma să se boteze la Iordan ca Mântuitor al lumii”.

În final, Înaltpreasfințitul Părinte Calinic, arhiepiscop al Sucevei și Rădăușilor, a vorbit despre însemnătatea și evoluția pelerinajului, încă din cele mai vechi timpuri și până în prezent, în lume și în țară.

„Pelerinajele, în România, au o vechime considerabilă, mărturie stând jurnalele de călătorie ale călătorilor străini în Țările Române, printre care se numără: Ibn-Battuta, călător arab din secolul al XIV-lea, Giovan Andrea Gromo, călător italian ce a vizitat Transilvania pe la 1550, Pierre Lescalopier, călător francez prin Țara Românească și Transilvania pe la 1574, Franco Sivori, secretarul genovez al domnului Petru Cercel – 1583-1585, Paul de Alep, secretarul sirian

al patriarhului Macarie al III-lea al Antiohiei, care a vizitat Țara Românească și Moldova între anii 1652-1659, Anton Maria del Chiaro, secretarul florentin al domnului Constantin Brâncoveanu între 1710 și 1714 ș.a. Astăzi Îi mulțumim lui Dumnezeu pentru darul de a fi, după aproape un an și jumătate de interdicții, în această comuniune duhovnicească în anturajul moaștelor Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou, prăznuind liturgic atât nașterea Sf. Proroc Ioan Botezătorul, cât și revenirea acasă în 1783, din Polonia, după un veac de exil, a moaștelor ocrotitorului nostru”.

Înaltpreasfinția Sa a mulțumit ierarhilor, soborului slujitor, pelerinilor pentru împreuna-rugăciune în această zi deosebit de importantă pentru Suceava și a transmis gândul de recunoștință către toți cei care s-au implicat în organizarea evenimentelor sau care au participat la sărbătoarea hramului și au contribuit la buna desfășurare a acesteia.

De la ora 15, în Cetatea de Scaun a Sucevei, Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, alături de Muzeul Național al Bucovinei, a organizat, ca în fiecare an din ultima perioadă, „Pomenirea Domnilor Moldovei”, în cadrul hramului orașului Suceava. Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Calinic și cu susținerea Consiliului județean Suceava, slujba parastasului a fost săvârșită de Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, alături de un sobor din care au făcut parte protopopi, preoți și diaconi.

La eveniment au participat și reprezentanți ai oficialităților locale, dintre care îl amintim pe domnul Gheorghe Flutur, președintele Consiliului Județean Suceava, alături de membrii unor delegații din Chișinău, Republica Moldova.

La finalul slujbei parastasului, Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul a rostit un cuvânt în care a evidențiat râvna și dragostea de neam de care au dat dovadă domnii Moldovei, invitându-i pe cei prezenți să le urmeze exemplul.

„Pomenind pe cei ce au fost întemeietori și diriguitori în această regiune, ne aducem aminte că nu avem voie să uităm ce au făcut ei, astfel încât să merite azi, și peste veac, a fi cinstiți [...]. Ar fi prea puțin dacă pomenirea aceasta, care se face an de an, la hramul Sucevei, să fie doar o repetiție de nume și un punct de bifat în programul zilelor Sucevei. Suntem ispitiți nu de puține ori să rămânem la un festivism frumos, dar fără urmări. Ce și-ar dori așadar acești voievozi? Să ne fie smeriți inspiratori. Fiecăruia acolo unde își împlinește vocația, rostul. Să găsim la ei, privind în urmă, ceea ce poate nu găsim îndeajuns privind în jur. Să facem, în timpuri noi, și mai bune decât ale lor, ceea ce ei, cu asupră de măsură, au făcut la vremea rânduită pentru ei, de multe ori mai plină de provocări decât acum”.

La final, ierarhul le-a mulțumit organizatorilor și celor care au participat la slujba de pomenire pentru vrednicii voievozi ai Moldovei.

Ziua hramului Catedralei Arhiepiscopale a continuat cu slujba de priveghere în cinstea Sf. Voievod Ștefan cel Mare, pe podiumul special amenajat. Slujba a fost oficiată de părintele protosinghel Alexandru Moroșan, alături de un sobor de preoți și diaconi.

Răspunsurile liturgice au fost date de elevii Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolit Dosoftei” din Suceava. La final, moaștele Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou au fost reșezate în Biserica „Sfântul Gheorghe”.

În aceste zile de hram pentru Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților credincioșii au venit în număr mare pentru a se închina la racla cinstitelor moaște ale sfântului mare făcător de minuni și grabnic ajutor. Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou ocrotește neîncetat Țara Moldovei, alături de Sfânta Parascheva, și le este aproape tuturor celor care îi cer ajutorul, oferindu-le sprijin și mângâiere.

Anul acesta, la sărbătoarea Aducerii moaștelor Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava a fost un pelerinaj de trei zile în cetatea Sf. Voievod Ștefan cel Mare și un amplu program liturgic și cultural.

15 august 2021: Liturghie patriarhală cu prilejul hramului și al Serbării de la Mănăstirea Putna

Astăzi, 15 august 2021, la marele praznic al Adormirii Maicii Domnului, Mănăstirea Putna a îmbrăcat veșminte de sărbătoare. Obștea monahală, credincioșii, tinerii și pelerinii prezenți au avut deosebita bucurie de a-l avea în mijlocul lor pe Preafericitul Părinte Daniel, patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, cu prilejul hramului mănăstirii, dar și al Serbării de la Putna, moment aniversar al *Marii Serbări de la Putna* din anul 1871.

Dimineața, în sunet molcom de bucium, Preafericitul Părinte Daniel, patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, alături de șapte ierarhi ai Sfântului Sinod, a fost condus în Biserica Mănăstirii Putna de către un sobor de preoți și diaconi, pentru a se închina la mormântul Sf. Voievod Ștefan cel Mare.

Preafericirea Sa a săvârșit Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie împreună cu soborul de ierarhi format din: Înaltpreasfințitul Părinte Teofan, mitropolit al Moldovei și Bucovinei, Înaltpreasfințitul Părinte Calinic, arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, Înaltpreasfințitul Părinte Ioachim, arhiepiscop al Romanului și Bacăului, Preasfințitul Părinte Ignatie, episcop al Hușilor, Preasfințitul Părinte Veniamin, episcop al Basarabiei de Sud, Preasfințitul Părinte Nichifor Botoșăneanul, episcop-vicar al Arhiepiscopiei Iașilor, și Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților.

La finalul Sfintei Liturghii, Preafericitul Părinte Daniel a rostit un cuvânt de învățătură, în cadrul căruia a amintit momentele de început ale sărbătorii de astăzi.

„Sărbătoarea Adormirii Maicii Domnului începe să se răspândească mai întâi la Ierusalim, apoi la Constantinopol, începând cu secolul

al V-lea, deci după anul 400. Despre adormirea Maicii Domnului Sfânta Scriptură nu spune nimic, pentru că nu s-a scris despre aceasta, dar tradiția Bisericii noastre a consemnat faptul că Maica Domnului a trecut la viața veșnică, a murit, la Ierusalim, în casa în care stătea, și a fost dusă să fie înmormântată în satul Ghetsimani”.

Preafericirea Sa le-a vorbit celor prezenți și despre mutarea la cer a Maicii Domnului, amintind scrierile sfinților părinți.

„Informații despre această trecere a Maicii Domnului la viața veșnică sau această mutare a ei ne oferă mai multe scrieri despre viața Maicii Domnului, dar mai ales predici ale unor părinți sfinți ai Bisericii. În secolul al VIII-lea, mai ales, ne-au lăsat predici de o mare frumusețe despre adormirea Maicii Domnului Sf. Ioan Damaschin, Sf. Gherman al Constantinopolului, și scrieri imnografice, liturgice, precum cele ale Sf. Cosma Melodul [...]. Pentru că din trupul ei S-a format Trupul lui Dumnezeu Cuvântul, Fiul cel veșnic al Tatălui cereșc, născut veșnic din Tată fără mamă sau născut, ca om, din mamă fără tată, nu putea să rămână în mormânt și să cunoască stricăciunea sau coruptibilitatea, trupul din care Dumnezeu Cuvântul S-a întrupat. De aceea, atât sinaxarul, cât și condacul spun că ea a fost mutată la viața cerească, mai întâi sufletul, în momentul morții, al despărțirii sufletului de trup, și, la scurt timp, și trupul ei, care a fost mutat la viața cerească, lângă Fiul ei”.

În continuare, Preafericitul Părinte Daniel i-a hirotosit într-un arhimandrit pe părintele protosinghel Paraschiv Dabija, vicar administrativ al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, și pe părintele protosinghel Teofil Obreja, econom al Mănăstirii Putna.

Înaltpreasfințitul Părinte Calinic, arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, a oferit distincții de vrednicie celor care s-au implicat în organizarea manifestărilor aniversare prilejuite de împlinirea a 150

de ani de la Marea Serbare și Congresul Studenților de la Mănăstirea Putna din 1871, dar și celor care au sprijinit în mod deosebit lucrarea Bisericii.

Ordinul „Crucea Bucovinei” pentru clerici a fost oferit părintelui arhimandrit Melchisedec Velnic, starețul Mănăstirii Putna și exarh al mănăstirilor din cadrul Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, preotului Vasile Gavrilă de la Paraclisul Universitar din București, precum și preotului Vasile Covalciuc, protopop de Storojineț (regiunea Cernăuți), și preotului Vasile Pavlenko din Crasna, regiunea Cernăuți.

Ordinul „Crucea Bucovinei” pentru mireni a fost oferit, pentru „lucrarea virtuoaasă întru apărarea și slujirea dreptei credințe, precum și întru cultivarea și promovarea valorilor neamului strămoșesc”, mai multor invitați, dintre îi amintim pe domnul profesor Ioan Aurel Pop, președintele Academiei Române, domnul Gheorghe Flutur, președintele Consiliului Județean Suceava, domnul Ion Lungu, primarul municipiului Suceava, și domnul profesor universitar Ștefan Gorovei, președintele Centrului de Cercetare și Documentare „Ștefan cel Mare”.

A mai fost acordat și ordinul „Mușatinii”, distincție primită de domnul Bogdan Gheorghiu, Ministrul Culturii, dar și de alte autorități locale, precum și ordinul „Sf. Ierarh Iacob Putneanul” pentru clerici și pentru mireni, unor oameni de cultură, atât din țară, cât și din Basarabia și Bucovina de Nord, pentru activitatea desfășurată în slujba neamului românesc.

Un moment aparte a fost și cel în care Preafericirea Sa a dăruit Mănăstirii Putna un set de Sfinte Vase din argint masiv, lucrate în filigran aurit, confecționate în atelierele Patriarhiei Române, punctând că este cel mai puternic simbol liturgic al comuniunii românilor în Iisus Hristos prin rugăciunile Maicii Domnului. Împreună cu Sfintele Vase, Preafericitul Părinte Patriarh a mai dăruit mănăstirii și un kilogram de tămâie naturală din Oman, câteva cărți publicate

de editurile Patriarhiei Române și 6.000 de iconițe pentru a fi dăruite tuturor celor prezenți la marele eveniment. Acestea din urmă reproduc icoana adormirii Maicii Domnului pictată de iconarii Mănăstirii Putna și face parte din setul de icoane praznicale oferite de Mănăstirea Putna pentru împodobirea Catedralei Mântuirii Neamului.

În semn de recunoștință, Înaltpreasfințitul Părinte Calinic a dăruit Preafericirii Sale, din partea Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăușilor și a Mănăstirii Putna, o icoană cu Mântuitorul Iisus Hristos pictată manual pe fuziune de sticlă.

A urmat apoi unul dintre momentele cele mai importante ale zilei de astăzi, Preafericitul Părinte Patriarh Daniel sfințind candela din argint masiv oferită de studenții români din țară și din afara granițelor acesteia. Candela, ce are înălțimea de 40 de centimetri, amintește de modelul urnei comemorative dăruită de poetul Mihai Eminescu și colegii săi de generație în anul 1871.

Domnul Ioan Aurel Pop, președintele Academiei Române, a susținut un discurs, în conținutul căruia a amintit cum s-au desfășurat evenimentele în anul 1871, în ziua Marii Serbări.

„Evenimentele de la Putna de acum 150 de ani găseau poporul român, cel mai numeros popor din sud-estul Europei, risipit în mai multe țări. Din fericire, nucleul său, dar nu și cea mai mare parte a acestui popor, era concentrat, începând cu anul 1859, în România, formată pe atunci doar din Oltenia, Muntenia, Moldova dintre Carpați și Prut și din Bugeac, cele trei județe din sudul Basarabiei. Cea mai mare parte a pământului nostru și a poporului român se afla sub stăpânirea imperiilor vecine: Dobrogea era sub otomani, Transilvania, Banatul, Crișana, Maramureșul și Bucovina erau sub austro-ungari, pe lângă mulți români, risipiți prin Balcani, care n-au avut nicio dată șansa să trăiască în propriul stat românesc. Tinerii români studioși din România și din teritoriile românești înstrăinate s-au gândit

atunci ca, prin cinstirea amintirii celui mai important domnitor pe care l-au avut românii în Evul Mediu, Ștefan cel Mare și Sfânt, să stimuleze efortul fundamental al libertății și unității naționale a tuturor românilor. Și unde se putea mai bine decât în locul nostru sfânt, în Mănăstirea Putna?”.

Domnia sa le-a vorbit celor prezenți și despre marele voievod care a fost un exemplu demn de urmat pentru tinerii care au participat la *Serbarea din 1871*.

„Fiind considerat unul dintre cei mai mari oameni politici europeni, singurul român, domn de țară românească, care a primit din partea papalității titlul de «Atlet al lui Iisus Hristos» și singurul moldovean căruia cronicile Țării Românești îi dau șaptesprezece ani de domnie la sud de Carpați, supranumit în anumite surse occidentale «Rege al Daciei», dăruit cu titlul de «Țar» sau de «Împărat», domnul Moldovei apărea tinerilor de la 1871 drept un simbol perfect al adunării naționale românești. Astăzi, prea cinstită adunare, la 150 de ani de atunci, se cuvine să ne înclinăm în fața memoriei acelor făurari de țară. Putem spune și noi că de astfel de vremuri se-nvredniciră cronicarii și rapsozii. Ar trebui să ne înălțăm și să le urmăm exemplul într-o societate secularizată, dezorientată, cum e societatea europeană de astăzi, în care toate marile valori ale omenirii sunt puse sub semnul întrebării. Ar trebui, cu bună cuviință și cu smerenie, să ne vedem de rânduiala noastră, să luăm exemplul marilor cărturari de la Putna, de la Vasile Alecsandri până la Mihai Eminescu. Pentru mulți români de astăzi, ca și pentru cei de la 1871, patria este limba română. Dar pentru noi, în general, ca oameni, patria noastră trebuie să fie credința noastră. Credința aceasta în care ne-am născut și fără de care n-am fi și astăzi mai mult ca oricând. Biserica este egală cu lumea, iar Biserica noastră este egală cu națiunea română. De aceea, haideți să luăm tradițiile și istoria, ca să ne fie un imbold pentru prezent și pentru viitor, să ne închinăm cu smerenie, cum au

făcut strămoșii care au construit această țară, să prețuim limba și să ne cunoaștem cu demnitate locul în Europa”.

Președintele Consiliului Județean Suceava, domnul Gheorghe Flutur, a mulțumit Preafericirii Sale pentru vizita în Bucovina, după care le-a adresat un mesaj tinerilor prezenți în această zi la Mănăstirea Putna.

„Astăzi îi omagiem pe tinerii de acum 150 de ani care au avut ideea și curajul să organizeze Marea Sărbătoare de românism la Putna. Și aici vorbim de Mihai Eminescu, Ioan Slavici, Ciprian Porumbescu al nostru, A.D. Xenopol și alții. Mă uit și văd foarte mulți tineri în această zi la Putna, o zi nemaipomenită, și îi mulțumesc Părintelui Patriarh că și-a făcut timp să fie aici, la Suceava, la Putna. Vă mulțumim din suflet pentru că asta înseamnă aplecare extraordinară pentru Bucovina, pentru Putna, și vă suntem recunoscători. Ce mesaj putem noi să transmitem tinerilor care au 20-25 de ani?! Dragii mei, dumneavoastră, peste 50 de ani, veți fi cei care veți face sărbătoarea de 200 de ani de la 1871 și atunci trebuie să ne gândim cu ce întâmpinați această sărbătoare. Și poate că, mai mult ca oricând, îndemnul trebuie să fie de unitate, unitate a românilor de unde vor fi ei. Trebuie ca inteligența dumneavoastră, a tinerilor, a jumirii noastre, să vină să ne ajute să construim drumul drept, drumul corect, cu demnitate, să ne păstrăm identitatea națională”.

În acordurile „Baladei” lui Ciprian Porumbescu, interpretată la vioară de Tudor Andrei, reprezentanții tinerilor prezenți în aceste zile la Mănăstirea Putna au așezat Candela Aniversară aprinsă pe mormântul Sf. Voievod Ștefan cel Mare. Totodată, au fost depuse flori la bustul poetului Mihai Eminescu din incinta așezământului monahal, dar și la efiile organizatorilor serbării din 1871 și ai

serbării din 1904, precum și la plăcile comemorative ale reeditărilor serbării.

La final, părintele stareț Melchisedec Velnic i-a mulțumit Preafericitului Părinte Patriarh Daniel pentru bucuria prilejuită de participarea la hramul mănăstirii și la *Serbarea* de la Putna.

Părintele stareț a mulțumit și soborului format din cei șapte ierarhi, invitaților, oficialităților, tuturor pelerinilor, dar și studenților organizatori pentru aceste zile deosebite.

În cea de-a doua parte a zilei, în cadrul manifestărilor dedicate *Serbărilor* de la Putna sunt programate un concert organizat de Centrul Cultural „Bucovina” și slujba privegherii în cinstea Sf. Martiri Brâncoveni și a ctitorilor sfinți ai Mănăstirii Putna, Sf. Voievod Ștefan cel Mare și Sf. Ierarh Iacob Putneanul, la care va sluji Preasfințitul Părinte Veniamin, episcopul Basarabiei de Sud.

Înainte de începerea Concertului organizat de Centrul Cultural „Bucovina” a avut loc procesiunea de aducere a raclelor cu sfințele moaște în interiorul locașului de cult.

19 august 2021: Colocviul „Eminescu și Putna” – la 150 de ani de la Marea Serbare din 1871

La Mănăstirea Putna, în a șaptesprezecea zi a lunii august, cu prilejul manifestărilor dedicate împlinirii a 150 de ani de la Marea Serbare din anul 1871, a avut loc unul dintre cele mai importante evenimente culturale din Sudul Bucovinei, a XV-a ediție a colocviilor Fundației „Credință și Creație. Zoe Dumitrescu-Bușulenga – Maica Benedicta”, dedicată lui Mihai Eminescu, marele poet al neamului românesc, și legăturii lui unice cu Mănăstirea Putna.

Desfășurat la Centrul Cultural „Iacob Putneanul”, Simpozionul „Eminescu și Putna” a avut numeroși invitați de seamă, printre care

poeta Ana Blandiana, membru al Academiei Române, Alexandru Zub, academician și cel care, în urma organizării Serbării de la Putna din 1957, a fost închis de regimul comunist, criticul de artă Mircea Oliv, scriitorul Adrian alui Gheorghe ș.a.

Cuvântul de bun venit a fost rostit de doamna Teodora Stanciu, președinte interimar al Fundației „Credință și Creație. Zoe Dumitrescu-Bușulenga – Maica Benedicta”.

În continuare, rectorul colocviului, doamna profesor universitar Lucia Cifor, de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, a subliniat faptul că Mihai Eminescu este „o zestre și o măsură”, poetul concrescând din idealurile comunității naționale din care făcea parte.

Criticul literar Alex Ștefănescu a semnalat, într-o intervenție audio preînregistrată, faptul că evenimentul de la Putna arată o stare de entuziasm cultural, o ieșire din „străinătatea” pe care o deplângea Eminescu în *Doina* sa, către românitatea care ne caracterizează în mod firesc.

„Serbare grandioasă și profund emoționantă, organizată în 1871 de tineri entuziaști, printre care s-a remarcat Mihai Eminescu, n-a fost vorba atunci de o simplă aniversare a ctitoririi mănăstirii sau de un eveniment monden, ci de un moment de grație al poporului nostru, de un fel de declarație de independență și solidaritate a românilor dinăuntru și din afara granițelor României. Un asemenea moment de grație trăim și acum, la 150 de ani de la această serbare”.

Poeta Ana Blandiana, membru al Academiei Române, a prezentat lucrarea *Cum ar fi fost poporul român fără Eminescu?*. Doamna academician a subliniat faptul că o ardere imaculată și o conștiință ca cea a lui Mihai Eminescu obligă și responsabilizează o generație întreagă.

„Descoperirea minunatei sărbători organizate de Eminescu și Slavici de la care numărăm acum 150 de ani a fost revelația – dintre atâtea definiții posibile – definiției pe care va trebui să o aibă pentru mine noțiunea de scriitor spre care să tind, pe care să mi-o asum [...]. Odată cu el și definitiv, pentru un întreg popor, noțiunea de poet a rămas legată de aceea de imaculare. Această necruțătoare lege, mai blândă, poate, la alte popoare, ne dictează fără milă admirațiile și ne stabilește implacabilă idolii, neîngăduindu-ne nicio clipă să nu fim demni de a privi statura lui fără egal și locul lui mare, deschis, fără somn asupra eternității. În fața lui, mai ușor îi este unui poet maculat să înceteze de a se mai numi poet, decât unui ticălos să încerce a pătrunde dincolo de pragul sfințit al poeziei”.

Domnul academician Ștefan Afloroaei a vorbit despre *Tinerii de la 1871*.

„Noi știm bine că trecutul, precum și prezentul, comportă multe înfățișări, multe chipuri și doar unele dintre ele pot să ne apară nobile, cu o reală altitudine morală, socială, istorică. Ori, cei care au participat la serbarea de la Putna au evocat momentele elevate și figurile nobile din trecutul poporului nostru. Ei știau că trecutul are multe înfățișări, multe măști, cu multă suferință, cu multe momente foarte tulburi, dar s-au oprit la cele elevate și nobile și și-au dat seama, în același timp, că nu pot aștepta un gen de repetare întocmai a acestor momente, nici de preluarea *ad litteram* a mesajului lor”.

În continuare, domnul profesor Adrian Lesniciuc a subliniat care sunt legăturile deosebite dintre familia Eminescu și familia Porumbescu, din care provenea Iraclie Porumbescu, preot în Bucovina, și fiul acestuia, Ciprian Porumbescu, cunoscutul muzician care a compus mai apoi „Balada” și „Altarul Mănăstirii Putna”, cea din urmă inspirată din legătura lui cu mănăstirea.

Doamna profesor Lucia Cifor a ținut prelegerea intitulată *Contribuția literaturii la susținerea și promovarea unui proiect de țară în secolul al XIX-lea. Studiu de caz: Mihai Eminescu*. În cadrul acesteia, a arătat că formarea literară și cea culturală a tinerilor români în secolul al XIX-lea, mai ales a celor ce studiau în capitalele europene, a trecut prin ideea de națiune, de naționalitate, predominantă în acea epocă numită a naționalităților.

„Apariția lui Eminescu în secolul națiunilor, chiar dacă e amurgul romantismului, a făcut ca opera sa să fie subîntinsă – așa cum se întâmpla cu literatura multor scriitori din Europa acelei vremi – de un *proiect de țară* și un *proiect de lume*, pe care poetul român le-a asumat ca pe propriul său proiect de viață. Fără demagogie, în spirit strict productiv, fără a avea alt destin decât cel pe care i-l cereau nevoile timpului și ale țării sale, Eminescu a rămas în memoria poporului român drept cea mai nobilă conștiință. Și, evident, drept «poetul său național»”.

În cele ce au urmat, doamna profesor Oana Hrișcă, în studiul intitulat *Rolul pictorului Epaminonda Bucevschi în definirea adevăratului chip al lui Ștefan cel Mare*, a evidențiat care a fost contribuția episcopului Melchisedec Ștefănescu al Romanului, care a descoperit, în anul 1881, portretul autentic al lui Ștefan cel Mare pe o filă a *Tetraevanghelului* din 1473 de la Humor, și a pictorului Epaminonda Bucevschi, care a făcut copii după portretele cunoscute în epocă ale voievodului. Prin munca lor, în urma prezentării la Academia Română în 1882, vreme de 40 de ședințe, a fost redat culturii românești chipul real al marelui domn al Moldovei și ctitor al Mănăstirii Putna.

Doamna cercetător Cristina Cojocaru, prezentând lucrarea *Contribuția pictorilor de biserici de la începutul secolului al XIX-lea la edificarea și emanciparea neamului românesc*, a vorbit de școala

de pictură de la Cernica și Căldărușani fondată de pictorul Grigore Popovici în jurul anului 1800, de pictorul Mișu Pop, aderent al mișcării de emancipare națională de la 1848, și de celebrul Gheorghe Tătărăscu, autorul tabloului „Deșteptarea României” de la 1847, care, prin creațiile lor, au consolidat avântul național al românilor în perioada premergătoare Marii Uniri.

Doamna profesor universitar Maria Șleahțici a vorbit despre recepțarea lui Eminescu în limba și expresia românească de astăzi, în prelegerea cu titlul *Mihai Eminescu în viziunea lui Eugeniu Coșeriu*.

Profesorul universitar Gheorghică Geană le-a vorbit celor prezenți despre *Poezia patriotică a lui Eminescu prin grila exegetică suflet-spirit/Seele-Geist*. Domnia sa preia de la filosoful german Ludving Klages conceptele dihotomice *Seele* și *Geist* (suflet și spirit) și propune acest cuplu conceptual drept grilă pentru o nouă lectură a poeziilor lui Eminescu. „Poeziile din zona sufletului exprimă emoțivitate, sensibilitate, afectivitate. Cele din zona spiritului stau sub domnia lucidității și rațiunii”. În comunicarea prezentată, autorul a inclus în creația de tip sufletesc poezia patriotică *Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie?*.

Despre ecoul în vremea lui Eminescu al răpirii Bucovinei, deci la 100 de ani de la petrecerea acestuia, a vorbit domnul profesor Mircea Diaconu în lucrarea *Cum citim astăzi răpirea Bucovinei?*

Părintele protosinghel Iustin Taban a prezentat studiul *Eminescu. Un bun eclezial al conștiinței românești*, vorbind celor prezenți despre sensul eclezial în care am ajuns să-l asimilăm pe Eminescu în cultura noastră și în sinele nostru.

În biserica mănăstirii, părintele stareț Melchisedec Velnic și părinții mănăstirii au slujit parastasul la șapte ani de la trecerea la cele veșnice a criticului de artă Dan Hăulică, după care a urmat masa de pomenire.

În continuare, au urmat evocări ale academicianului Dan Hăulică de către criticul de artă Mircea Oliv, pictorul Horea Paștina, pictorul Dacian Andoni și realizatorul de film Grigore Ilisei, care i-au adus un omagiu pentru susținerea tinerilor artiști și a culturii românești autentice atât în deceniile de cenzură comunistă, cât și în perioada postdecembristă, marcată de relativism și postmodernism.

Scriitorul Adrian alui Gheorghe, vicepreședintele Fundației „Credință și Creație. Zoe Dumitrescu-Bușulenga – Maica Benedicta”, după ce a prezentat comunicarea *Serbarea de la Putna, scânteia care a aprins torța de la 1 Decembrie 1918*, evocând momentul istoric deosebit în care s-au plasat Mihai Eminescu și Ioan Slavici la 1871, l-a invitat pe domnul academician Alexandru Zub, organizator al Serbării de la Putna din 1957, când se împlineau 500 de ani de la urcarea pe tron a lui Ștefan cel Mare, să dea mărturie directă despre evenimentul pe care l-a trăit atunci la Putna.

Domnul academician Alexandru Zub și-a exprimat preocuparea din tinerețe pentru personalitatea lui Ștefan cel Mare. „Debutul meu ca istoriograf se leagă de Ștefan cel Mare”. Și avântul pentru organizarea Serbării din 1957 a venit ca o chemare firească a misiunii sale de istoric, într-o epocă în care se produceau numeroase contestații la adresa românilor ca popor și ca așezare în lume. Răspunsul cel mai potrivit a fost Serbarea de la Putna din 14 aprilie 1957, eveniment pentru organizarea căruia academicianul Alexandru Zub a avut de suferit din partea statului comunist, fiind închis 6 ani și 2 luni. În cele din urmă, prezența domniei sale în cadrul Simpozionului *Eminescu și Putna*, la 150 de ani de la Serbarea organizată de Mihai Eminescu și Ioan Slavici, a fost aplaudată la scenă deschisă, onorând actul său de mărturisire și de continuitate a crezului național românesc.

Doamna Stanca Scholtz Cionca, membră a familiei lui Ciprian Porumbescu, a prezentat mai multe elemente din viața acestuia, concluzionând că participarea sa la Serbarea de la Putna a fost episodică,

dar impactul Serbării asupra lui Porumbescu a fost pentru toată viața.

Doamna cercetător științific Cristina Cojocaru a prezentat contribuția pictorilor de biserici de la începutul secolului al XIX-lea la edificarea și emanciparea neamului românesc.

În partea de încheiere a simpozionului, părintele protosinghel Dosoftei Dijmărescu, exarh cultural al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților și membru al comitetului de organizare al evenimentului, a prezentat materialele editoriale tipărite special pentru această ediție a colocviului, printre care: *Eminescu. Viața și Eminescu. Orizontul cunoașterii* de Zoe Dumitrescu-Bușulenga. Sfinția sa a subliniat faptul că acest eveniment aduce împreună importanți oameni de cultură, remarcând totodată că, prin continuitatea sa, colocviul reușește să stabilească acele rădăcini necesare pentru a aduce putere vârstarelor tinere.

La final, starețul Mănăstirii Putna, arhimandritul Melchisedec Velnic, a înmânat Ordinul „Sf. Ierarh Iacob Putneanul” din partea Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților celor care „au urmat exemplul Sf. Ierarh Iacob Putneanul, strălucit dascăl și întemeietor de școli, de numele căruia se leagă tipărirea primul *Abecedar* românesc și tipărirea în limba română a cărților de cult și a altor lucrări ziditoare de suflet, neobosit păstor duhovnicesc și apărător al credinței, care și-a asumat ca misiune și ajutorarea culturală și spirituală a creștinilor ortodocși români din interiorul arcului carpatic”.

Au fost distinși: poeta Ana Blandiana, domnul academician Ștefan Afloroaei, de la Facultatea de Filosofie a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, artiștii plastici Horea Paștina și Dacian Andoni, criticul de artă Oliv Mircea, profesorii universitari Maria Șleahțișchi și Mihai Șleahțișchi, doamna profesor universitar Lucia Cifor, scriitorul și jurnalistul Grigore Ilisei, inginerul Radu Marinescu și doamna avocat Lucia Cherecheș.

Ordinul „Crucea Bucovinei” pentru mireni a fost oferit, pentru „lucrarea virtuoașă întru apărarea și slujirea dreptei credințe, precum și întru cultivarea și promovarea valorilor neamului strămoșesc”, domnului Radu Ciuceanu, directorul și fondatorul Institutului Național pentru Studiul Totalitarismului.

Cea de-a XV-a ediție a Colocviului de la Putna, cu tema „Eminescu și Putna”, organizat de Fundația „Credință și Creație. Zoe Dumitrescu-Bușulenga – Maica Benedicta” s-a înscris în amplele și multiplele manifestări patronate de Academia Română și Patriarhia Română: „Serbarea de la Putna 150. Continuitatea unui ideal” (14-19 august 2021), marcând împlinirea a 150 de ani de la *Prima Serbare a românilor de pretutindeni – 15 august 1871*.

Țelul colocviului l-a constituit omagierea unor modele solide și durabile de eroi, gânditori și artiști din istoria, cultura și spiritualitatea românească.

Cel care s-a identificat total cu timpul nostru istoric, proiectându-l în eternitate, a fost Mihai Eminescu, sufletul Serbării din 1871. Pentru poetul-eponim al literaturii române, Putna lui Ștefan cel Mare sintetiza ideile directoare pentru un neam întreg: *credința, unitatea și continuitatea*.

Geniul eminescian îndeamnă către cuprindere și, deopotrivă, către aprofundare culturală și spirituală. Prin urmare, tema colocviului s-a deschis spre domenii variate de cercetare: istorie, teologie, literatură, studiul limbii, filosofie, antropologie, muzică, arte plastice, critică de artă etc.

Zoe Dumitrescu-Bușulenga – Maica Benedicta și Dan Hăulică, spirite tutelare ale colocviului, au înțeles geniul eminescian și au transmis, la rândul-le, generațiilor actuale respectul pentru valorile românești autentice și perene.

24 septembrie 2021: *Simpozionul Internațional „Dostoievski și filonul creștin de creație”*

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, Sectorul Cultural și Sectorul Monumente, Patrimoniu și Arhitectură Bisericească din cadrul Centrului eparhial Suceava în parteneriat cu Facultatea de Litere și Științe ale Comunicării a Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava au organizat joi, 23 septembrie 2021, Simpozionul Internațional „Dostoievski și filonul creștin de creație”. În cadrul acestei întruniri au fost prezentate diferite teme care l-au avut în centru pe Feodor Mihailovici Dostoievski, unul dintre cei mai importanți scriitori ruși, anul acesta împlinindu-se 200 de ani de la naștere și 140 de ani de la trecerea sa la cele veșnice.

Întâlnirea, desfășurată în Sala „Pimen Arhiepiscopul” a Centrului eparhial Suceava, a debutat cu o rugăciune de binecuvântare și cu rostirea cuvântului de bun venit de către părintele Constantin Oprea, consilier cultural al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților. Părintele consilier a prezentat aspecte importante legate de viața și opera scriitorului rus, subliniind actualitatea scrierilor dostoievskiene.

„Într-o societate suprasaturată de nonvalori și îmbăcsită de subiecte inutile, în aceste vremuri ale mediocrității, ale lipsei de sentimente, ale pasiunii pentru incultură, ale lenei, ale incapacității de a te apuca de treabă și ale dorinței de a avea totul de-a gata, acest scriitor din secolul al XIX-lea este actual, iar prin scrierile sale se adresează și omului de astăzi [...]. Dostoievski descoperă cultura Duhului Sfânt, împărtășită prin sfinții părinți, ai căror urmași sunt stareții – părinții duhovnicești – iconizați în starețul Zosima din *Frații Karamazov*. Opera sa se naște și crește în atmosfera duhovnicească a mișcării filocalice din secolele al XVII-lea – al XVIII-lea, când apar și primele ediții ale *Filocaliei* în limba slavonă și care va avea ecou în cercurile

intelectuale slavofile, mai ales asupra lui Dostoievski. Anul 2021 marchează 200 de ani de la nașterea marelui scriitor rus, dar și 140 de ani de la trecerea sa la cele veșnice, iar prin acest simpozion internațional, «Dostoievski și filonul creștin de creație», dorim să se pună în valoare una dintre cele mai importante dimensiuni ale creației dostoievskiene și să aducem în actualitate rolul jucat de marele scriitor Feodor Dostoievski pentru creștinismul din sud-estul Europei, rol ce nu poate fi ignorat, datorită profunzimii meditației sale și a rugăciunii sale literare”.

Moderatorul evenimentului, transmis live pe pagina oficială de Facebook a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, a fost domnul lector universitar Călin Horia Bârleanu de la Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava.

Directorul Centrului Rus de Știință și Cultură din București, domnul Mikhail Davydov, a deschis lucrările simpozionului cu studiul *Dostoievski ca un simbol al literaturii ruse în străinătate*. Domnia sa a vorbit despre moștenirea pe care a lăsat-o Dostoievski, operele sale fiind cele mai reprezentative pentru literatura rusă.

„Anul acesta aniversăm 200 de ani de la nașterea lui Dostoievski, marele scriitor care a formulat principiile fundamentale ale vieții spirituale a omului, gânditorul profund care a descris fracturile sociale și spirituale ale societății ruse și care a reușit să exprime tensiunea în situații limită [...]. Cu toate opiniile sale ideologice și estetice contradictorii, marele umanist a sădit în conștiința generațiilor următoare ideea că «frumusețea va salva lumea» [...]. Dostoievski a fost și va fi copilul relevant al literaturii ruse”.

Despre *Viziunea religioasă a lui Dostoievski. O recitare contemporană* a vorbit doamna conferențiar universitar Camelia Dinu, membră a Departamentului de Filologie Rusă și Slavă din cadrul Facultății de

Limbi și Literaturi Străine a Universității din București. În cazul prezentării au fost evidențiate trăsăturile scriitorului și ale operei sale, punându-se accent pe aspectele de natură religioasă

„Ca în cazul oricărui mare scriitor, figura lui Dostoievski nu a fost scutită de eroizare și mitologizare și, în aceeași măsură, de contestare și blam. Dostoievski are reputația unui filosof remarcabil (deși neafiliat vreunui curent, este considerat precursorul existențialismului european), a unui creator profund religios, susținător al valorilor ortodoxe, dar și a unui scriitor psihotic, cu impulsuri sadice, care explorează laturile tenebroase ale sufletului uman. Dostoievski privește direct în haosul ființei, căutând reminiscențele armoniei pierdute și crezând în posibilitatea restaurării ei. Autorul expune cu îndemânare metafizica sufletului (rus și universal) și pune întrebări majore prin vocea fiecărui personaj. În mai toate situațiile, eroul trece printr-un proces de purificare morală și spirituală. Acest proces deschide și susține problematica religioasă în opera lui Dostoievski. În aceeași măsură, problematica religioasă este una dintre direcțiile de cercetare care îl mențin în actualitate pe Dostoievski”.

Domnul profesor universitar Leonte Ivanov, de la Catedra de Slavistică „Petru Caraman” a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, a susținut prelegerea intitulată *Corespondența scriitorilor ruși ca sursă pentru înțelegerea operei lui Dostoievski. Despre păcat*. Domnul profesor a vorbit despre

„explicația recurenței păcatului pe marginea scrisorilor schimbate, după ieșirea din lume a lui Feodor Mihailovici, între doi contemporani ai săi, care n-au rămas indiferenți nici la spiritul polemic, propriu autorului omagiat, nici la gloria de care s-a bucurat acesta, îndeosebi în ultimele două decenii de viață”.

Sindromul Dostoievski sau psihopatologia actului mistic creator a fost lucrarea prezentată de doamna profesor Emanuela Macovei din Târgu Neamț. Dumneai a vorbit despre aspectele psihologice, sociale și spirituale ale romanelor marelui scriitor.

„Întreaga operă dostoievskiană este un dialog cu Dumnezeu, o luptă a unui suflet chinuit de boală și neajunsuri de tot felul, religiozitatea fiindu-i întipărită încă de la o vârstă fragedă de către mama sa. Geniul său literar și sămburele credinței au crescut într-un trup fragil și bolnăvicios, născând comoara spirituală pe care scriitorul a dăruit-o omenirii. Anii de detenție i-au șubrezit și mai mult trupul, societatea imorală și socialismul ateu, indiferentismul religios l-au făcut să se simtă incompatibil cu lumea în care trăia, dar l-au întărit sufletește, conducându-l către întâlnirea cu Dumnezeu. Mai ales în perioada deportării în Siberia se știe că a studiat profund Sfânta Scriptură. Chiar își dorea să scrie o a cincea evanghelie. Tot aici, boala sa nervoasă de care suferea de mult timp a căpătat forma ei definitivă, epileptică. O formă rară a bolii, cu valențe mistice, ascunse, numită de specialiști «epilepsie extatică». O boală cu trăiri speciale, care te aduce într-o armonie desăvârșită cu tine însuși și cu Universul. Personajul principal al unuia dintre cele mai cunoscute romane dostoievskiene – prințul Mișkin din *Idiotul* – are asemenea trăiri în crizele sale în care simte plenitudinea vieții, asemenea autorului. Personajele sunt prelungiri ale sufletului său, în care Creatorul luptă cu cel viclean. Opera sa afirmă faptul că suferința spirituală este mult mai grea decât suferința organică. Bolile spiritului sunt consecințe ale lipsei unei vieți spirituale”.

Doamna conferențiar Ludmila Bejenaru de la Catedra de Slavistică „Petru Caraman” a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași le-a prezentat participanților la simpozion tema intitulată *Testamentul literar al lui Dostoievski despre vocația profetică a lui A.S. Pușkin*. A fost adus în atenție discursul marelui Dostoievski despre A.

S. Pușkin, susținut public în data de 8 iunie 1880, la Moscova, în cadrul unei adunări festive, organizată de Societatea iubitorilor literelor rusești, moment în care era dezvelit monumentul lui Pușkin și publicat, drept capitol, în *Jurnal de scriitor* (Ediție lunară, număr unic pentru 1880, august).

„Viziunea lui Dostoievski asupra operei marelui poet este reprezentată pentru posteritate prin aprecierile minuțioase și substanțiale, în care autorul *Demonilor* nu numai că a proclamat/definit semnificația profetică a operei lui Pușkin pentru Rusia, iar pe scriitorul însuși ca pe un fenomen profetic [...]. Discursul lui a adunat o audiență foarte diversă. În cadrul acelei adunări mai vorbiseră Turgeniev, Ostrovski, Ivan Aksakov, dar numai discursul lui Dostoievski a lăsat o impresie care, probabil, nu a fost în literatura rusă nici înainte, nici după. Ei au aplaudat cuvintele lui Dostoievski despre venirea poporului rus, care va putea, în cele din urmă, să «rostească ultimul cuvânt de mare armonie comună, consimțământul final fratern al tuturor triburilor, conform legii *Evangeliei* lui Hristos». Acest lucru, evident, este ceea ce a captivat pe toată lumea la 8 iunie 1880”.

În continuare, doamna conferențiar Marina Vraciu de la Facultatea de Litere, Departamentul de Limbi și Literaturi Străine, Catedra de Slavistică a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, a prezentat studiul *Un model (și) pentru Feodor Mihailovici Dostoievski (1821-1881): viața Sf. Cuvios Serghie din Radonej*. Aceasta subliniat:

„Opera clasicului rus este centrată pe valorile creștine, valori prezente în viața sa din copilărie, când familia sa făcea pelerinaje la Mănăstirea «Sfântz Treime» a Sf. Serghie din Radonej. «Cine vrea să înțeleagă Rusia trebuie să înțeleagă *Lavra* (Sfintei Treimi), iar pentru a pătrunde în *Lavră* se impune să privești cu atenție la întemeietorul ei, recunoscut ca sfânt încă din timpul vieții, minunatul stareț, Sfântul Serghie, după cum dau mărturie contemporanii săi»,

nota părintele Pavel Florenski (1882-1937). Modelul sfinților a constituit, pentru Dostoievski, un ideal prin lucrarea și opera părinților Teodosie Pecerski, Serghie din Radonej, Nil Sorski, Tihon Zadonski, a părinților de la Optina, fiind proiectat în personajele romanelor sale”.

Domnul conferențiar Gabriel Mardare de la Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău a susținut lucrarea cu titlul *Între Egologie și Teologie. «Umbra» lui Dostoievski în Caietele lui Cioran*. Domnul profesor a vorbit despre felul în care Emil Cioran se raportează la cultura și, implicit, la literatura rusă, evidențiind totodată și faptul că în opera lui Cioran se regăsește influența dostoievskiană.

Reacțiile din partea publicului prezent online nu au întârziat să apară.

„Dostoievski nu putea fi înțeles de contemporani pentru că era diferit. Sensibilitatea lui, depresia lui, îl făceau *diferit*. Distorsiunea realității nu putea fi înțeleasă pe atunci de oricine. Poate nici acum. Așa-zisa relație cu acea fetiță probabil era izvorâtă doar din imaginația lui, ce provine din acel episod neplăcut din copilărie. Lucruri neînțelese de contemporani”.

La final, în semn de prețuire și recunoștință pentru activitatea desfășurată și pentru participarea la acest simpozion internațional, cei care au susținut prelegeri în cadrul evenimentului, precum și domnul Teodor Afanasov, președintele Camerei de Cooperare Economică și Culturală Româno-Rusă au primit din partea Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, ordinul „Sf. Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava”, întrucât au urmat exemplul oferit de „tânărul înțelept de Dumnezeu, care și-a îndeplinit cu devotament slujirea sa și și-a fundamentat credința ortodoxă

pe înțelegerea Evangheliei, mărturisind-o curajos semenilor săi prin faptă și cuvânt”.

Domnul Mikhaïl Davydov a oferit gazdelor un album despre Kremlinul Moscovei, iar domnul profesor universitar Leonte Ivanov a dăruit primul volum din *Scrisorile lui Dostoievski*.

28 noiembrie 2021: Simpozionul „Moștenirea spirituală a mitropolitului Petru Movilă în spațiul românesc”

La 375 de la trecerea la cele veșnice a Sf. Ierarh Petru Movilă, mitropolitul Kievului, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Calinic și cu sprijinul financiar al Ministerului Culturii, Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților a organizat, în zilele de 22 și 23 noiembrie 2021, Simpozionul Național „Moștenirea spirituală a mitropolitului Petru Movilă în spațiul românesc”.

Invitați de seamă, reprezentanți ai spațiului cultural românesc și profesori de la facultățile de teologie din țară, s-au întâlnit la Mănăstirea Sucevița pentru a susține prelegeri care îl au în centru pe sfântul mitropolit al Kievului și pe familia acestuia. Au fost aduse în atenție aspecte legate de activitatea culturală, politică și clericală a marelui cărturar, subliniindu-se, totodată, rolul pe care acesta l-a avut în acțiunile de apărare a Ortodoxiei.

Înainte de prezentarea lucrărilor științifice ale conferinței, invitații au luat parte la slujba de pomenire a membrilor familiei Moveleștilor, ctitorii așezământului monahal, săvârșită de preacuviosul arhimandrit Melchisedec Velnic alături de clericii prezenți la simpozion.

Evenimentul, transmis live pe pagina oficială de Facebook a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, a fost moderat de părintele arhidiacon Vasile M. Demciuc, consilier eparhial în cadrul Sectorului Monumente, Patrimoniu și Arhitectură Bisericească.

Sesiunea comunicărilor a debutat cu prezentarea *Cultură și politică în activitatea lui Petru Movilă*, susținută de domnul profesor universitar Adrian Cioroianu de la Universitatea din București.

În continuare, părintele profesor Ion Vicovan, de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, a vorbit despre rolul familiei în activitatea desfășurată de mitropolitul Kievului și despre întărirea vieții cultural-religioase din Ucraina în lupta pentru păstrare credinței, în studiul *Sf. Ierarh Petru Movilă, mare apărător al Ortodoxiei: contextul, lucrarea, importanța*.

Părintele profesor Vasile Nechita, de la Universitatea „Ovidius” din Constanța, a prezentat fragmente din lucrarea *Doi apărători ai Ortodoxiei în veacul al XVII-lea – mitropolitul Petru Movilă al Kievului și Galiției și exarh al Constantinopolului, arhimandrit al Lavrei Pecerska, și mitropolitul Varlaam al Moldovei*, în care a vorbit despre rolul pe care l-au avut cei doi titani ai Ortodoxiei în transmiterea mesajului unității de neam și de credință.

Părintele profesor Alexandru M. Ioniță, de la Universitatea „Ovidius” din Constanța, a susținut prelegerea *Binecredinciosul voievod Miron Barnovschi Movilă*, în care a prezentat activitatea primului domn martir al românilor.

Părintele profesor Ionel Ene, de la Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați, a adus în atenția celor prezenți cea mai reprezentativă lucrare a mitropolitului Kievului, conferențiind pe tema *Sfântul Mitropolit Petru Movilă – Mărturisirea de credință și implicațiile ei asupra Tainei Sfintei Euharistii în Răsăritul ortodox*.

A urmat discursul părintelui profesor Ștefan Iloaie de la Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj Napoca, intitulat *Mărturisirea de credință a Sf. Petru Movilă*.

Domnul lector Bogdan Neculau a vorbit despre cele *Două instituții de învățământ înrudite: Academia movileană din Kiev și Academia vasiliană din Iași*.

În continuare, părintele profesor Florin Țuscanu, reprezentant al Arhiepiscopiei Romanului și Bacăului, a susținut comunicarea: *Episcopia Romanului în epoca Movileștilor. Câteva considerații*, iar doamna profesor Olimpia Mitric, de la Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava, a prezentat lucrarea *Considerații asupra prezenței operei tipărite a lui Petru Movilă în colecții din Moldova*.

Despre reverberația în timp și peste timp a sinodului din capitala Moldovei a vorbit părintele arhimandrit Mihail Daniliuc, de la Schitul Vovidenia (Neamț), în discursul intitulat *Sinodul de la Iași și importanța lui în Ortodoxie*.

Părintele profesor Viorel Laiu, de la Seminarul Teologic „Veniamin Costachi” din Târgu Neamț, le-a prezentat celor prezenți în cadrul întâlnirii aspecte din lucrarea *Familia Movileștilor și sprijinul oferit mănăstirilor nemțene*.

Sesiunea comunicărilor a continuat cu lucrarea părintelui protosinghel Dosoftei Dijmărescu, exarh cultural al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, *Principii dubovnicești ortodoxe și apologetica harului Dubul Sfânt în consemnarea minunilor de către Petru Movilă*.

Monahul Alexie Cojocar, de la Mănăstirea Putna, a vorbit despre *Egumenii Mănăstirii Sucevița, contemporani cu Petru Movilă*, referindu-se la prima jumătate a veacului al XVII-lea.

Părintele Mihai Cobziuc, director al Departamentului Minorități și Misiune Culturală, Socială și Identitară al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, a prezentat lucrarea *Un uriaș: Petru Movilă, arhiepiscop și mitropolit al Kievului și Galiției, exarh al Constantinopolului, arhimandrit al Lavrei Pecerska*.

Părintele arhidiacon Ionuț Isopescu, consilier eparhial în cadrul Sectorului Teologic-Educațional al Centrului eparhial Suceava, a susținut prelegerea cu titlul *11 martie 1643 în istorie: adoptarea Mărturisirii de credință a mitropolitului Petru Movilă*. În cadrul prezentării a fost evidențiat faptul că *Mărturisirea Sf. Ierarh Petru*

Movilă a avut un rol esențial pentru Biserica Ortodoxă, în ciuda perioadelor dificile cu care se confrunta aceasta.

Domnul conferențiar Aurel Buzincu, președintele Direcției Județene Pentru Cultură și Patrimoniu Suceava, a ilustrat *Câteva repere ale asimilării ierarhului și cărturarului Petru Movilă în cultura românească*.

La finalul întâlnirii, părintele Constantin Oprea, consilier al Sectorului Cultural al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăușilor, le-a mulțumit invitaților și celor care s-au alăturat conferinței online. Gândul de mulțumire s-a îndreptat și către Înaltpreasfințitul Părinte arhiepiscop Calinic, către Ministerul Culturii și reprezentanții acestuia, precum și către toți cei care s-au implicat în buna desfășurare a evenimentului dedicat Sf. Mitropolit Petru Movilă, considerat „fiu al credinței și ctitor de cultură al neamului românesc și un dar românesc făcut Ortodoxiei”.

13 decembrie 2021: *La împlinirea a 30 de ani de la înființare, Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolit Dosoftei” din Suceava și-a cinstit ocrotitorul*

Cu ocazia împlinirii a 30 de ani de la înființare, Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolit Dosoftei” din Suceava și-a cinstit ocrotitorul în ziua pomenirii ierarhului Moldovei, 13 decembrie 2021, printr-o serie de evenimente aniversare care au avut ca scop întâlnirea generațiilor școlii care au făcut parte din această familie, în care în ultimele trei decenii au descoperit tainele cunoașterii lui Dumnezeu.

Bucuria hramului seminarului a fost sporită de Sfânta Liturghie săvârșită de doi ierarhi, Preasfințitul Părinte Macarie, întâistătorul Episcopiei Ortodoxe Române a Europei de Nord, și Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăușilor, înconjurați de un sobor de preoți și diaconi, profesori care au predat sau care predau la Seminarul Teologic, din

care a făcut parte și părintele arhidiacon Bogdan Mihai Hrișcă, directorul instituției de învățământ.

În cadrul Sfintei Liturghii, la momentul rânduit, diaconul Ion Cristea a fost hirotonit întru preot, iar tânărul Constantin Marius Căpiță a fost hirotonit diacon.

Alături de elevii seminariști și reprezentanții celor 30 de generații, la evenimentul desfășurat în Biserica Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava” au participat și părinți, cadre didactice, precum și doamna profesor Daniela Ceredeev, inspector pentru disciplina Religie din cadrul Inspectoratului Județean Suceava.

Răspunsurile liturgice au fost date de Grupul Psaltic al Seminarului Teologic, condus de părintele arhidiacon Paul Iușcă, iar la momentul Chinonicului, corul școlii, dirijat de către părintele profesor Lucian-Ionuț Tablan Popescu, a interpretat colinde tradiționale românești.

La sfârșitul Sfintei Liturghii, soborul a săvârșit o slujbă de pomenire pentru dascălii și colegii strămutați la cele veșnice.

La final, Preasfințitul Părinte Macarie le-a vorbit celor prezenți despre bucuria de a reveni în Suceava tinereților de seminarist, dar și despre importanța acestei zile.

„Pe de o parte, prăznuim hramul seminarului nostru teologic sucevean ocrotit de Sf. Ierarh Dosoftei al Moldovei, iar pe de alta sărbătorim trei decenii de existență a acestei instituții de învățământ teologic din Țara de Sus [...]. Sf. Ierarh Dosoftei prăznuit astăzi, ocrotitor al Seminarului Teologic din Suceava, ne învață să dăm o bună și dreaptă mărturie, căci el însuși s-a făcut tuturor toate ca pe toți să-i dobândească. El nu ne-a dăruit doar limba vechilor cazanii, ci și viața sa în Hristos. Așa cum precizau cronicarii, a păstorit în vremuri nepașnice pentru Biserică și Neam [...]. Lui îi datorăm traducerea în dulcea limbă românească a *Liturghiei* Sf. Ioan Gură de Aur, pe care l-a iubit și l-a urmat, asumându-și, asemenea marelui arhipăstor

de la Constantinopol, exilul departe de eparhia sa și de mult iubita sa țară a Moldovei”.

În încheiere, ierarhul oaspete a citit rugăciunea închinată Sf. Ierarh Dosoftei, alcătuită de Preasfinția Sa, și le-a împărtășit celor prezenți amintiri din perioada anilor petrecuți la Suceava.

Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul și-a manifestat bucuria și recunoștința de a fi gazdă a acestui eveniment deosebit de important pentru Seminarul Teologic, a adus mulțumiri tuturor celor care, de-a lungul anilor, au susținut activitatea acestuia și a transmis gândul de încurajare din partea Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților.

Seria evenimentelor aniversare a continuat astăzi cu un moment inedit: inaugurarea Comunității de absolvenți a seminarului. Proiectul, aflat la început de drum, își propune să îi aducă împreună pe elevii de ieri, care sunt dornici să își manifeste recunoștința pentru darurile pe care le-au primit în anii de studiu prin împărtășirea experiențelor de viață celor ce sunt acum în băncile școlii, aflați la început de drum. La ceasul Vecerniei, întreaga comunitate a seminarului a fost prezentă în paraclisul școlii pentru a împodobi bradul cu globuri, în cântec de colinde.

Sărbătoarea Sf. Mitropolit Dosoftei continuă și zilele următoare la Seminarul sucevean. Mâine, elevii vor avea bucuria să petreacă un răstimp în prezența domnului profesor Remus Rus, specialist în istoria religiilor, cunoscut și apreciat pentru întreaga sa activitate profesorală și publicistică.

Miercuri, 15 decembrie, la Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolit Dosoftei” se va desfășura un proiect educativ de învățare modernă a limbii franceze, intitulat „Garde ton esprit dans la joie”. În cadrul activității va avea loc și lansarea *Dicționarului liturgic român-francez, francez-român*, autor Felicia Dumas.

21 decembrie 2021: Zi deosebită în Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților

Ziua de 21 decembrie 2021 a fost un moment de sărbătoare în Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților. Bucuria primilor colindători ajunși la Înaltpreasfințitul Părinte arhiepiscop Calinic a fost sporită de momentul sfințirii eclesiarhiei Catedralei Arhiepiscopale din Suceava și de ceremonia premierii câștigătorilor Concursului eparhial „Cel mai îngrijit cimitir”.

Eclesiarhia „Jacob Putneanul Mitropolitul” a Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou” a fost sfințită de către Înaltpreasfințitul Părinte Calinic. Înconjurat de un sobor de preoți și diaconi, ierarhul a binecuvântat locul în care vor fi păstrate odoarele de preț ale așezământului monahal.

Prin stilul arhitectonic pe care îl reprezintă, eclesiarhia păstrează întru totul specificul epocii în care a fost construit complexul mănăstiresc închinat Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou, adăpostind veșminte, sfinte vase și alte obiecte liturgice. Prin inaugurarea noului spațiu se continuă tradiția vechilor eclesiarhii din Mitropolia Moldovei și Bucovinei, de la Iași, Moldovița, Sucevița sau din alte locuri.

Totodată, a fost sfințită și Trapeza pomenirilor „Sf. Ierarh Iosif cel Milostiv”.

Lucrările de amenajare ale celor două spații s-au desfășurat în ultimul an prin osteneala slujitorilor Catedralei Arhiepiscopale, a părintelui stareț, arhimandritul Serafim Grigoraș, și a părintelui mare eclesiarh, arhimandritul Valerian Radu. Preacuvioșiile lor, alături de părintele Constantin Bobu și de domnul Alexandru Lupașcu, implicați în mod activ în derularea lucrărilor de construcție a eclesiarhiei, au fost onorați prin oferirea ordinului „Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou”, întrucât „au urmat exemplul oferit de tânărul înțelept de Dumnezeu, care și-a îndeplinit cu devotament slujirea sa și

și-a fundamentat credința ortodoxă pe înțelegerea Evangheliei, mărturisind-o curajos semenilor săi prin faptă și cuvânt”.

Colecția ecleziarhiei cuprinde și obiecte din tezaurul mănăstirii, piese cu o mare valoare istorică, între care veșmântul Sf. Ioan cel Nou, dăruit de mitropolitul Veniamin Costachi în anul 1833, lucrat în fir de aur.

La eveniment au participat angajați ai Centrului eparhial Suceava și slujitori ai Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou”.

Tot astăzi, în prima parte a zilei, a avut loc premiarea celor mai îngrijite și bine organizate cimitire ale parohiilor din cele cinci protopopiate ale Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților.

Conferirea premiilor pentru parohiile câștigătoare ale Concursului eparhial „Cel mai îngrijit cimitir” a avut loc în Paraclisul Mănăstirii „Sf. Ioan cel Nou” și a fost oficiată de către Înaltpreasfințitul Părinte arhiepiscop Calinic. Alături de preoții reprezentanți ai parohiilor, la eveniment au participat protoierei, slujitori ai Catedralei Arhiepiscopale, precum și reprezentanți ai Centrului eparhial Suceava, între care arhimandritul Paraschiv Dabija, vicar administrativ.

Fiecare reprezentant al parohiei a primit câte o diplomă, iar, în semn de recunoștință pentru activitatea misionară depusă în acest scop, Înaltpreasfinția Sa a hirotesit iconomi stavrofori trei preoți: părintele Mihai Balan de la Parohia cu hramul „Sfântul Proroc Ilie” din localitatea Drăhoiești, părintele Cezar Adrian Hauca, parohul Bisericii „Sfântul Mare Mucenic Dimitrie” din Poiana Micului, și părintele Adrian Nechifor de la Parohia cu hramul „Pogorârea Sfântului Duh” din Vicovu de Jos. Ierarhul i-a felicitat pe toți și le-a conferit celorlalți preoți ordinul „Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou”.

Desfășurat în contextul „Anului comemorativ al celor adormiți în Domnul; valoarea liturgică și culturală a cimitirelor”, la inițiativa chiriarhului locului, concursul și-a propus să responsabilizeze într-o

mai mare măsură personalul clerical și monahal din eparhie, precum și pe credincioșii acesteia, în ceea ce privește administrarea, amenajarea și înfrumusețarea cimitirelor.

Un alt moment deosebit al zilei l-a reprezentat sosirea primilor colindători din anul 2021 care au trecut pragul Centrului eparhial Suceava, copiii Așezământului „Sfântul Ierarh Leontie” de la Rădăuți și Corala Preotească „Ștefan Nosievici” a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților. Înaltpreasfințitul Părinte Calinic le-a mulțumit pentru împărtășirea bucuriei Nașterii Domnului, i-a răsplătit cu daruri pentru frumoasele colinde și le-a urat tuturor celor prezenți un An Nou roditor și binecuvântat.

